

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1131/2022/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke
Dr. Kardos Andrea, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. február 28.

Az ügy tárgya: foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntette

Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Pápai Járásbíróság, 12.B.343/2013/35., ítélet, tárgyalás,
2014. december 2.

Másodfok: Veszprémi Törvényszék, 1.Bf.1066/2014/12. ítélet, nyilvános ülés,
2015. november 3.

Az indítvány előterjesztője: Terhelt1 terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntette miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pápai Járásbíróság 12.B.343/2013/35. számú és a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.1066/2014/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Pápai Járásbíróság a 2014. december 2. napján kihirdetett 12.B.343/2013/35. számú ítéletével Terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 165. § (1) bekezdés]. Ezért a terheltet 150 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 forintban állapította meg és rendelkezett az így kiszabott összesen 300.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére. A magánfél által bejelentett polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította és döntött a bűnügyi költségről.

[2] Az ügyészség fellebbezése alapján eljáró Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2015. november 3. napján meghozott 1.Bf.1066/2014/12. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a terhelt terhére megállapított cselekményt foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntettének [Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat és (3) bekezdés II. fordulat] minősítette. A pénzbüntetés napi tételeinek számát 250 napi tételre felemelte, míg az egy napi tétel összegét érintetlenül hagyta. Az így kiszabott összesen 500.000 forint pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletet engedélyezett. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő.

[4] 2012. június 30. napján a repülőtér a nyílt nap keretében rendezvényt tartott a városi sportszernok mögötti füves területen. A rendezvényen a honvédség és a katasztrófavédelem egyaránt képviseltette magát, bemutatókat tartottak, illetve különböző versenyeken vettek részt.

[5] A rendezvényen szabadidejében, de előjárói felhívásra és engedéllyel vett részt Terhelt1 terhelt, tanú2ral, tanú4mal és tanú3rel együtt. Jelen volt e személyek parancsnoka, egyéb érdekelt2 tűzoltó főhadnagy is. Nevezett személyek mindannyian hivatásos tűzoltók voltak, a katasztrófavédelemének állományában. Előjárói engedéllyel használták a rendezvényen a rendszám1 rendszámú MB TLF 2000-es típusú gépjárműfecskendőt: bemutatót tartottak, versenyben vettek részt, illetve előjárói beleegyezéssel, a hőségre tekintettel a levegőt és a hűtést kérő személyeket hűtötték porlasztott vízszugárral.

[6] 17 óra 30 perc körüli időben érkezett oda kollégáihoz sértett1 sértett, a pápai tűzoltóságon dolgozó közalkalmazott.

[7] tanú2 megegyezett a sértett barátjával arról, hogy a sértettet amolyan beavatási szertartásként – „aki a tűzoltóságon dolgozik, annak egyszer vizesnek kell lennie” – lelocsolják a gépjárműfecskendőhöz kapcsolt gyorsbeavatkozókval. Ezzel Terhelt1 terhelt és a kollégái is egyetértettek, és a „beavatásban” önként részt vettek. Amikor a sértett tudomást szerzett arról, hogy le fogják locsolni, nem ellenkezett, hagyta, hogy a terhelt kollégái ölben odavigyék Terhelt1 terhelttel szembe, tőle mintegy 8-15 méterre. A terhelt megfogta az egyik gyorsbeavatkozót, azonban a gépjárműfecskendő szivattyúja nem működött megfelelően – levegős volt a rendszer –, így tanú2nak kellett elhárítania a hibát. Ezalatt a terhelt kollégái a földre állították sértett1 sértettet, és két oldalról megfogták a karját.

[8] Miután tanú2 a szivattyút működésre bírta, és annak nyomásértékét is beállította 10 bar nyomást meghaladó, de 20 bar nyomást el nem érő értékre, a terhelt locsolni kezdte a sértettet, amibe a másik gyorsbeavatkozóval néhány másodperc múltán tanú2 is bekapcsolódott. A sértettet a lábán olyan erejű vízszugár érte, amittől zúzódásos sérülést szenvedett, megrogyott, oldalra kifordult, kezét kirántotta az őt fogó tűzoltók kezéből, eközben egy nagy erejű vízszugár az arca jobb oldalát és szemét is eltalálta, éles fájdalmat és bevérzést okozva. A sértett ezután hátat fordítva távolodni kezdett, azonban őt néhány másodpercig még tovább locsolták a hátán.

[9] Terhelt1 terhelt mint hivatásos tűzoltó kiképzést kapott a gyorsbeavatkozó használatára, ismerte annak jogszabályi és szakmai szabályozási hátterét, tudta, hogy a vízsugarat – szükséghelyzetet leszámítva (pl. égő ember oltása, vagy veszélyes anyagtól való mentesítés) – tilos emberre irányítani.

[10] Tisztában volt továbbá azzal is, hogy a gépjárműfecskendő által képzett vízsugár ereje és ezáltal emberre veszélyessége a szivattyú nyomásától és a gyorsbeavatkozó pisztollyal állítható vízsugárképtől függ. Tudta azt is, hogy a gyorsbeavatkozón nincsenek egyértelmű beosztások, jelzések: a sugárképet átmeneti állások nélkül, folyamatosan lehet állítani a teljesen porlasztott – emberre veszélytelen – és a teljesen kötött – nagy ütőerővel rendelkező, emberre mindenképpen veszélyes – sugárkép között; és annak megítélése, hogy az aktuálisan beállított vízsugár milyen erejű, mennyire veszélyes, kizárólag a gyorsbeavatkozót kezelő tűzoltó rutinján, ránézésre megállapított becslésén múlik.

[11] A terhelt nem tudta azt, hogy tanú2 milyen nyomásértékre állította a szivattyút, tehát mielőtt elkezdte locsolni a sértettet, nem győződött meg a vízsugár veszélyességét befolyásoló másik tényezőről.

[12] Mindennek ellenére döntött úgy a terhelt és tűzoltó társai, hogy sértett1t lelocsolják, ebben a „beavatási szertartásban” mindannyian közös elhatározással, önként vettek részt. A tűzoltóságnál szokásos korábbi lelocsolások, beavatások tapasztalatai alapján bíztak abban, hogy nem lesz baj a dologból, közvetlen veszélyhelyzet nem alakul ki.

[13] A szemét ért vízsugár hatására a sértett maradandó fogyatékoságot szenvedett: jobb szemén visszafordíthatatlan pupillakárosodás jött létre, ami maradandó látásromláshoz vezetett.

[14] A Terhelt1 terhelt által irányított gyorsbeavatkozóból kötött, vagy a szórt és kötött közötti vízsugár találta combon, majd arcon a sértettet. A terhelt által működtetett gyorsbeavatkozóból sértettre irányított és a szemét ért vízsugár hatására szenvedett a sértett maradandó fogyatékoságot okozó sérülést.

[15] A sértettnél poszttraumás stress-zavart diagnosztizáltak, melynek kialakulása összefügg a sérüléssel és a sértett tartós pszichiátriai kezelésének szükségességét vonja maga után.

[16] A sértett jogi képviselője útján polgári jogi igényt terjesztett elő, melynek összegét 5.000.000.- Ft-ban jelölte meg (Pápai Járásbíróság 12.B.343/2013/35. számú ítélet 2. oldal 3. bekezdéstől 3. oldal 5. bekezdésig; Veszprémi Törvényszék 1.Bf.1066/2014/12. számú ítélet 3. oldal 2. bekezdés, 4. oldal 4. bekezdéstől az 5. oldal 1. bekezdéséig).

[17] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontjára és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozással.

[18] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a vádirati minősítéstől eltérően minősítette a terhelt cselekményét, mivel nem látta megállapíthatónak azt, hogy a terhelt gyorsbeavatkozójából érkezett az a vízsugár, amely a sértett sérüléseit okozta. Erre tekintettel az elsőfokú ítélet szerint a terhelt a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés gondatlan és nem a szándékos alakzatát valósította meg, mivel jogi értékelése szerint a terhelt könnyelműen, de reális alappal bízhatott abban, hogy nem alakul ki közvetlen veszélyhelyzet, a tudati viszonyulása a szándékosságnak az eshetőleges formáját nem érte el. Ezt követően a másodfokú bíróság a saját mérlegelésének eredményeként ettől eltérő következtetésre jutott és a tényállást is megváltoztatta annak ellenére, hogy indokolásában azt rögzítette: az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta, az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat teljeskörűen beszerezte.

[19] A védő álláspontja szerint a másodfokú bíróság ezután a cselekményt törvénysértően minősítette foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetésnek, mivel a terheltnek még az eshetőleges szándéka sem terjedt ki veszélyhelyzet okozására.

[20] Utalt a Kúria Bfv.939/2020/8. számú döntésére, mely szerint a Be. 165. §-a szerinti törvényi tényállás keretdispozíció, melyet a foglalkozási szabályok töltenek ki tartalommal, azonban ez nem jelenti azt, hogy a szabályszegések önmagában, objektíve tesznek felelőssé. Kiemelte, hogy az alany akkor bűnös, ha az elkövetési magatartás tanúsításakor rágondol a magatartás jellegére és következményére, és ebben a tudatban mégis végrehajtja, a könnyelműség (tehát a tudatos gondatlanság) jellemzője pedig az, hogy az eredmény lehetőségével számol, de azt nem veszi komolyan.

[21] Hangsúlyozta, hogy jelen ügyben egy mindenki által ismert és elfogadott beavatási eseményről volt szó, melyen a tűzoltóságnál mindenki, így maga a terhelt is átesett. Emellett a terhelt tisztában volt azzal is, hogy baleset eddig nem fordult elő, az esemény korábban nem járt sérülés okozásával. Kiemelte azt is, hogy a terhelt előjárói engedély alapján végezte a levegő és az emberek hűtését, és a konkrét beavatást is, melynek során a terhelt a sértett lábára célzott, előtte a földön ellenőrizte a sugár erősségét, rutinos tűzoltóként bízott a képességeiben és ügyességében. Összességében mindent megtett, hogy a gyorsbeavatkozó használata ne járjon sérülés okozásával, az ebben való bizakodása nem volt alaptalan, így a veszélyhelyzet előidézésében legfeljebb gondatlanság terhelte.

[22] A védő kifogásolta azt is, hogy a másodfokú bíróság az eredmény tekintetében nem vizsgálta a terhelt tudattartalmát, csupán további indokolás nélkül rögzítette, hogy a terheltet e tekintetben gondatlanság terheli. Ehhez képest álláspontja szerint ez a jogi álláspont téves, mivel a terhelt nem könnyelműen, hanem alappal bízott abban, hogy a sértettet nem éri majd sérülés, így őt az eredményre nézve gondatlanság sem terheli.

[23] Indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott jogerős ítéletet változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

[24] A Legfőbb Ügyészség a Bf.1270/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[25] Kifejtette, hogy téves minősítés miatt csak akkor van helye felülvizsgálatnak, ha az eljáró bíróság annak következtében törvénysértő büntetést szabott ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmazott. Amennyiben azonban a minősítésbéli tévedés következtében az alkalmazott joghátrány nem válik törvénysértővé, a felülvizsgálati indítvány nem vezethet eredményre.

[26] Utalt arra is, hogy a tényállástól eltérő ténybeli alapokon álló védői hivatkozások – úgymint a sugár erősségének ellenőrzése, illetve a terhelt által keletkeztetett sugár általi sérülésokozás kétségbe vonása – a felülvizsgálat során nem vehetők figyelembe. Ugyancsak törvényben kizártnak minősülnek az indítványnak a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységével kapcsolatos kifogásai, melyek valójában az irányadó tényállást támadják.

[27] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a másodfokú bíróság helyesen minősítette a terhelt által elkövetett bűncselekményt maradandó fogyatékossgot okozó foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés büntettének.

[28] Jelen ügyben ugyanis a foglalkozási szabályszegésre és a veszélyhelyzet létrehozására is kiterjedt a terhelt szándéka, míg a maradandó fogyatékossgot okozó szemsérülés tekintetében a terheltet csak gondatlanság terheli.

[29] Megjegyezte, hogy a veszélyhelyzet létrejöttébe belenyugvás nem azonos a testi sérülés okozására irányuló eshetőleges szándékkal, így az, hogy a korábbi beavatásoknál nem fordult elő baleset, nem jelenti azt, hogy az irányadó szabályok – miszerint a vízsugarat

emberre irányítani tilos – súlyos megszegése ne idézne elő már önmagában is veszélyhelyzetet.

[30] Az átirat utalt arra is, hogy a védő által megállapítani indítványozott foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségét a Btk. egy évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, így a terhelttel szemben kiszabott 500.000 forint pénzbüntetés még a megváltozó büntetési tételkeret ellenére is törvényes, annak neme és mértéke sem ütközik a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe, illetve tartamában sem eltúlzottan súlyos, ezért felülvizsgálatot az esetleges téves minősítés sem alapozna meg.

[31] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen a Pápai Járásbíróság 12.B.343/2013/35. számú és a Veszprémi Törvényszék 1.Bf.1066/2014/12. számú ítéletét hatályában tartsa fenn.

[32] **III.** A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben – eltérő indokok alapján – alapos.

[33] 1. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) XC. Fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okok alapján vehető igénybe.

[34] A Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a Kúria a megtámadott határozatokat – a Be. 659. § (6) bekezdés szerinti kivétellel – csak a felülvizsgálati indítványban megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[35] A Be. 652. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni az indítvány előterjesztésének okát.

[36] A Kúria következetes gyakorlata szerint a beadványokat a valós tartalmuk alapján kell értelmezni és elbírálni (BH 2003.355., BH 1999.294., Bfv.III.617/2015/5., Bfv.I.593/2019/13.).

[37] Ennek megfelelően megvizsgálva a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát megállapítható, hogy a kifejezetten megjelölt, Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont szerinti anyagi jogszabálysértés mellett eljárási szabálysértést is kifogásolt, amikor azt sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság annak ellenére egészítette ki az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállást, hogy a járásbíróság eljárásában hibát nem talált.

[38] A Be. 659. § (2) bekezdése alapján a Kúria a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján bírálta el, ezért rögzíteni szükséges azt is, hogy a járásbíróság az ügyben a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: korábbi Be.) rendelkezései alapján járt el.

[39] 2. A másodfokú ítéletből kitűnik, hogy a Veszprémi Törvényszék a felülbírálat során elsőként azt vizsgálta meg, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat megtartotta-e, amennyiben ugyanis az ítéletet valamely törvényi ok miatt hatályon kívül kell helyezni, úgy a tényállás megalapozottságának vizsgálata okafogyottá válik. E tekintetben tette azt a megállapítást, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartva folytatta le a bizonyítási eljárást, melynek során az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat teljeskörűen beszerezte.

[40] A korábbi Be. 351. § (1) bekezdése kimondta, hogy a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak [323. § (3) bek.], és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

[41] Jelen ügyben a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nagyjából megalapozottnak ítélte, azonban tévesnek találta azt az elsőbírői következtetést, mely szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a terhelt által működtetett gyorsbeavatkozó vízsugara okozta a sértett sérülését. Erre tekintettel a korábbi Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tényállást kiegészítette, mivel a hiánytalan és helyes tényállás az iratok tartalma, valamint ténybeli következtetés útján megállapítható volt.

[42] Ezt követően a felülbírálatot a Be. 352. § (2) bekezdése alapján végezte el [Veszprémi Törvényszék 1.Bf.1066/2014/12. számú ítélet 2. oldal 5. bekezdés és 3. oldal 2. bekezdés].

[43] A másodfokú eljárásban az ítéleti tényállás – számos elemét érintő, nagy számú – kiegészítésére, illetve helyesbítésére is lehetőség van, ha a helyes és hiánytalan tényállás az elsőfokú bíróság által valósnak elfogadott bizonyítékok egyező adatai alapján aggálytalanul megállapítható (BH 2006. 239.).

[44] Amennyiben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéleti tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette, a tényállás ezekkel a kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (BH 2011.385.).

[45] Annak vitatása a felülvizsgálati eljárásban nem lehetséges, hogy a másodfokú bíróság helyesen állapította-e meg a tényállás részbeni megalapozatlanságát, és ennek kiküszöbölésére az eljárási szabályoknak – jelen esetben a korábbi Be. 352. § (1) és (2) bekezdésének – megfelelően, megalapozottan került-e sor. A hivatkozott eljárási szabályoknak az indítványozó által vélelmezett megsértése ugyanis nem tartozik a Be. 649. § (2) bekezdésében tételesen felsorolt felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértések körébe, ezért a felülvizsgálati indítvány ebben a részében a törvényben kizárt.

[46] A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdése szerint hivatalból elvégzett vizsgálata során felülvizsgálatot megalapozó feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést [Be. 649. § (2) bekezdés] sem észlelt.

[47] 3.1. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, illetve alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[48] A felülvizsgálat a jogerős ügydöntő határozat jogi – és nem ténybeli – a hibájának orvoslására szolgál, ezért a Be. 650. § (2) bekezdése alapján a tényálláshoz kötöttség érvényesül, vagyis a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[49] Ebből következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tények állításával a bűnösség megállapításának vitatására nincs törvényes lehetőség, a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható (BH 2004.102.).

[50] Az irányadó tényállásba – ahogyan arra a Kúria az előbbieken már utalt – beletartoznak a másodfokú bíróság kiegészítő, helyesbítő ténymegállapításai is, továbbá az irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden olyan ténymegállapítást is, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2015.216.I., BH 2013.237., BH 2013.53., BH 2006.392.).

[51] Az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek (BH 2005.167.). A tudati tények, mint az ítéleti tényállás részei, a felülvizsgálat során irányadóak, ezért az indítványnak az ezeket vitató része felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, az ugyanis törvényben kizárt (BH 2011.3.II.).

[52] Mindezek alapján a terhelt védője indítványának azon része a törvényben kizárt, mely a jogerős ítéletben megállapított tényállással ellentétben azt állítja, hogy a terhelt a sértettre irányítás előtt a földön ellenőrizte a sugár erősségét. Ugyancsak a tényállással ellentétes az a védői hivatkozás is, mely szerint nem kétséget kizáróan bizonyított, hogy a terhelt által a sértettre irányított vízsugár okozta a sértett sérüléseit.

[53] A Kúriának tehát a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján kellett állást foglalnia arról, hogy a terhelt által megvalósított bűncselekmény minősítése megfelel-e az anyagi jog szabályainak.

[54] A Btk. 165. § (1) bekezdése szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségét az követi el, aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz. A (2) bekezdés a) pontja alapján a büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget okoz.

[55] A bűncselekmény elkövetője az lehet, aki valamely meghatározott foglalkozási szabály hatálya alatt áll, az azonban közömbös, hogy hatósági engedély, vagy más jogosultság alapján, főfoglalkozásként, illetőleg rendszeres keresetszerzés érdekében űzi-e a tevékenységet, vagy pedig eseti jelleggel, alkalmszerűen, vagy kedvtelésből.

[56] Az elkövetéskor hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 171. §-a és az elbíráláskor hatályos Btk. 165. §-a szerinti törvényi tényállás alapján foglalkozás alatt az a tevékenység értendő, amit az elkövető éppen végez (BH 2017.137).

[57] Azt, hogy az elkövető ténylegesen valamely foglalkozás szabályainak hatálya alá tartozó tevékenységet végez-e, mindig az elkövetés konkrét körülményei alapján kell megítélni.

[58] Alapvető feltétel, hogy az elkövető olyan tevékenységet folytasson, amelyet írott, vagy íratlan foglalkozási szabályok körvonalaznak. Mindazok, akik olyan tevékenységet végeznek, amely valamely meghatározott foglalkozási szabály hatálya alatt áll, a szakmai előírásokat kötelesek megtartani, az ezek be nem tartásával összefüggésben bekövetkezett eredmény előidézése esetén elkövetői lehetnek a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetésnek (BJD 5099., BJD 8950.).

[59] Amennyiben a terhelt a foglalkozási szabályok hatálya alá eső tevékenységet ténylegesen végzi, szabályszegésével megvalósíthatja a foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetést. A büntetőjogi felelősség alapja nem az, hogy milyen jogviszony alapján végzi a tevékenységét, hanem az, hogy ténylegesen milyen – foglalkozási szabályok hatálya alá eső – tevékenységet folytat (BH 2021.306.).

[60] A foglalkozási szabályok közül azoknak van jelentősége, melyek az élet, testi épség vagy egészség védelmére irányulnak, vagyis az olyan foglalkozási szabályoknak, melyek megszegése veszélyt jelent a bűncselekmény jogi tárgyára (EBH 2007.1586., EBH 2007.1681.).

[61] Ahogyan erre az eljárás bíróságok is utaltak, a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekménye akkor valósul meg, ha a terhelt foglalkozási szabályokat

szándékosan vagy gondatlanul megszegő magatartásának eredménye más vagy mások életének, testi épségének, vagy egészségének közvetlen veszélybe kerülése, vagy testi sértés okozása, illetve ha az elkövető szabályszegő mulasztása folytán – bár erre lehetősége volt – nem akadályozza meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését, feltéve, hogy a káros következmény tekintetében gondatlan bűnössége fennáll (BH 2021.98.).

[62] Jelen ügyben az irányadó tényállás azt tartalmazza, hogy

– a terhelt hivatásos tűzoltó volt, aki a rendezvényen a szabadidejében, de előjárói felhívásra és engedéllyel vett részt,

– a terhelt előjárói engedéllyel használta a gépjárműfecskendőt, mellyel a rendezvényen bemutatót tartottak, versenyben vettek részt, illetve – előjárói beleegyezéssel – a hűtést kérő személyeket hűtötték porlasztott vízszugárral,

– a terhelt a sértettet „beavatási szertartásként” locsolta le a gépjárműfecskendőhöz kapcsolt gyorsbeavatkozóval, mellyel maradandó sérülést okozott neki.

[63] Az első- és másodfokú bíróság az ítéletének indokolásában a terheltre vonatkozó foglalkozási szabályként értékelte a tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól szóló 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet 32. §-ában foglalt rendelkezéseket.

[64] E jogszabály 1. §-a azt írja elő, hogy a tűzoltóság a tűzoltási és műszaki mentési feladatát e rendelet szerint hajtja végre.

[65] A rendelet 32. § (2) bekezdése szerint a sugárvezető (vagyis a sugár kezelésével és irányításával megbízott tűzoltó) kötelessége

a) a sugarat a taktikai elveknek és a kapott utasításnak megfelelően működtetni,

b) sugarával védeni a többi sugárvezetőt és a tűzoltásban résztvevőket,

c) elkerülni a baleset, életveszély és lehetőség szerint a kár okozását,

d) ügyelni arra, hogy a tűz keletkezésére utaló nyomok, tárgyak, lehetőség szerint eredeti helyükön megmaradjanak,

f) az előrehatolást és más irányba való mozgást úgy végezni, hogy visszavonulásának lehetősége mindenkor meglegyen, életveszélytől, balesettől védve legyen,

g) tűzoltáskor elsősorban azokat a szerkezeteket oltani, védeni, amelyek égés vagy hősugárzás hatására szilárdságukat elveszíthetik, és a szerkezet összeomlását idézhetik elő.

[66] E rendeletben foglaltak azonban kifejezetten a tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátására írnak elő a tűzoltók számára általános foglalkozási szabályokat, a terheltnek felrőtt 32. §-ában foglalt konkrét szabályszegések pedig „A tűzoltási folyamatban közvetlenül résztvevők és a tűzoltással kapcsolatos tevékenységet végzők kötelességei” alcím alatt találhatók. Ebből pedig az következik – szemben a jogerős ítélet megállapításával –, hogy e foglalkozási szabályok kizárólag a tűzoltási és műszaki mentési tevékenység végzésére irányadók, ezek a kötelezettségek nem terjeszthetők ki a tűzoltók által végzett – így a szabadidős, a tűzoltás során használt eszközökkel végzett – valamennyi egyéb tevékenységekre.

[67] Jelen ügyben a terhelt a gyorsbeavatkozót egy rendezvényen, szabadidejében az ún. beavatási szertartás során használta, mely nem kapcsolódott sem az általános katasztrófavédelmi tevékenységhez, sem pedig a rendeletben szabályozott tűzoltási, vagy műszaki mentési tevékenységhez. Ennélfogva megállapítható, hogy a terhelt a sértett lelocsolásakor nem a foglalkozását gyakorolta, tevékenysége során nem állt foglalkozási szabály hatálya alatt, így foglalkozási szabályszegést sem valósíthatott meg.

[68] Mindezekre figyelemmel a terhelt a Btk. 165. §-ában meghatározott foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének alanya nem lehet, ezért bűnösségének megállapítására e bűncselekményben a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor.

[69] 3.2. Ezt követően a Kúria vizsgálta, hogy az irányadó tényállás alapján a terhelt cselekménye megvalósítja-e valamely más bűncselekmény törvényi tényállási elemeit.

[70] A Btk. 164. § (1) bekezdése szerint, aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el. A (3) bekezdés kimondja, ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség 8 napon túl gyógyul, az elkövető súlyos testi sértés büntette miatt büntetendő, míg a (6) bekezdés d) pontja szerint a cselekmény súlyosabban minősül, ha a súlyos testi sértést maradandó fogyatékossgát okozva követik el.

[71] A Btk. büntetni rendeli azt is, ha a súlyos testi sértést gondatlanságból követik el [Btk. 164. § (9) bekezdés a)-c) pontjai].

[72] A Btk. 13. §-ában megfogalmazott szándékosság értelmi oldalának tartalma az, ha az elkövető felismeri a törvényi tényállás összes tárgyi elemét. Ez azt jelenti, hogy az elkövetőnek az elkövetői magatartás kifejtése során az objektív törvényi tényállási elemeknek megfelelő tényeket kell ismernie.

[73] A Btk. 14. §-a szerinti tudatos gondatlanság, ha az elkövető előre látja magatartása következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában. Hanyag gondatlanság pedig, ha azért nem látja előre magatartása következményeit, mert a tőle elvárható körületekintést elmulasztja.

[74] A tudatos gondatlanság érzelmi oldalát a lehetséges eredmény elmaradásában való bizakodás jellemzi. Ez azonban több mint megalapozatlan vágyakozás, vagyis az elkövető nem a véletlenre számítva várja az eredmény elmaradását, hanem a saját képességeire, tapasztalataira, az eredmény elhárítására tett konkrét intézkedésre vagy konkrét külső körülményekre alapozza azt. A hanyag gondatlanságnak ugyanakkor nincs értelmi és érzelmi oldala. Az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit, ezért érzelmileg nem is viszonyulhat azokhoz (BH 1998.417., BH 2001.255, BH 2014.356.).

[75] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti, hogy

- a sértettet a terhelt két kollégája Terhelt1 terhelttel szembe, tőle mintegy 8-15 méterre állította, akik két karját is megfogták,
- a terhelt mielőtt elkezdte locsolni a sértettet, nem győződött meg a vízsugár veszélyességéről,
- a terhelt által a sértettre irányított gyorsbeavatkozóból származó vízsugár combon, majd arcon találta a sértettet, aki a szemét ért vízsugár hatására jobb szemén visszafordíthatatlan pupillakárosodást szenvedett,
- a terhelt tudta, hogy a vízsugarat tilos emberre irányítani, azonban a korábbi lelocsolások, beavatások tapasztalatai alapján bízott abban, hogy nem lesz baj a dologból.

[76] Mindezekből megállapítható, hogy a terhelt előre látta a magatartásának lehetséges következményét, vagyis azt, hogy a sértett nyolc napon túl gyógyuló, akár maradandó fogyatékossgával járó sérülését is szenvedhet. E következményt azonban nem kívánta és abba nem is nyugodott bele, a korábbi hasonló beavatások tapasztalatai alapján – tehát kellő ténybeli alappal – bizakodott abban, hogy mindez nem következik be. E bizakodása azonban könnyelműnek bizonyult.

[77] Ekként a terhelt cselekményének helyes minősítése a Btk. 164. § (9) bekezdés a) pontja szerinti gondatlanságból elkövetett testi sértés büntette.

[78] 3.3. A kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedés felülvizsgálatának csak akkor van helye, ha az törvénysértő minősítés eredménye, vagy annak neme és mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2019.158.).

[79] A kiszabott büntetés a téves minősítés következtében akkor törvénysértő, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény (helyes) minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével szabta ki a bíróság, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos vagy eltúlzottan enyhe. Ekként a büntetés kiszabásának felülvizsgálatára a bűncselekmény törvénysértő minősítése esetén lehetőség van akkor is, ha a büntetés egyébként a törvényes minősítésnek megfelelő büntetési tétel keretei között került kiszabásra (BH 2011.97., BH 2017.359. IV., Bfv.II.54/2021/5., Bfv.I.929/2021/5.).

[80] A Kúria megállapította, hogy a bűncselekmény helyes minősítése esetén a terhelttel szemben kiszabható szabadságvesztés tartama 1 évig terjed.

[81] A bűncselekmény elkövetésekor hatályos korábbi Btk. 38. § (3) bekezdése úgy rendelkezett, hogy ha a bűncselekmény büntetési tételének felső határa háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, szabadságvesztés helyett pénzbüntetés is kiszabható. Az elbíráláskor hatályos Btk. 33. § (4) bekezdése ezzel egyező rendelkezést tartalmazott.

[82] Ebből következően megállapítható, hogy a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés neme törvényes, mértéke eltúlzottan súlyosnak semmiképpen sem tekinthető. Ekként a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat megváltoztatására nem látott alapot.

[83] **IV.** A kifejtett érvek alapján a Kúria a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[84] A Kúria – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdése és a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés alapján – öttagú tanácsban járt el.

[85] A végzés elleni fellebbezés a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. február 28.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró